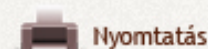


ITT VAN NEKÜNK HÁZUNK!

Gyarmati Kata: Mérföldkő / Tanyaszínház

2012.08.06.

Múlt és jelen, tradíció és progresszió, pszeudo-nosztalgia és patetikus Tanyaszínház-szентimentalizmus. Sok nótával, fenékmotogató társadalombírálattal, traktort, szekeret és miegymást felvonultató eklektikus mulatozással ünnepel a vajdasági magyar tájoló színtársulat. **BENCSIK ORSOLYA ÍRÁSA.**



Kiemelt ajánlónk

Tóth Krisztina verseskötettel jelentkezett a könyvhéten - Pogrányi Péter a sokszínűségben rendszert vél fölfedezni, és az is kiderül, mi az a világadapter.

Tovább a cikkhez

Az idén fennállásának harmincötödik évét ünneplő **Tanyaszínház**, mely az akkori alapítók (többek között Kovács Frigyes, Hernyák György



Jelenetek az előadásból

és Soltis Lajos) intenciójához többé-kevésbé hű maradt - miszerint az egyszerű emberekhez, a falu népéhez és a tanyasi világ lakóihoz nyaranta görög szekéren igyekeznek eljuttatni a színházat, alapvetően nagy klasszikusokat -, azon túl, hogy egy kicsit modernizálódott, repertoárjában is kibővült, így a nagy klasszikusok mellett kevésbé klasszikusokat is bemutatnak. Idén egy vajdasági dramaturg és drámaírással is foglalkozó szerző, Gyarmati Kata *Mérföldkő* című (kortárs) drámaszövege jut el Vajdaság-szerte, Bácskába és Bánátba, a szórványfalvakba, miközben a lovaskocsit és a szekeret (melyre a Puskás Zoltán által színpadra vitt Gyarmati-szöveg nemcsak szóbeli, hanem tárgyi eszközével is reflektál) felváltotta a traktor és az utánfutó.

Az utóbbi években a Magyar Attila által koordinált, folyamatosan változó és alapvetően az újvidéki egyetem színinövendékeiből verbuválódó társulat a jubileumot egyszerre bibliai történetbe ágyazott, tanyasi, antimodernizációs mulatozással és a progresszivitást, a korral való fejlődést hirdető, fenékmutoogató társadalombírálattal ünnepelte. Az egyébként már címében is veretes és közhelyesnek tűnő *Mérföldkő* valójában önmaga is közhelyekkel és ideológiákkal, a modern kor prófétáinak szájába adott, egymásnak ellentmondó szlogenekkel teletűzdelt, pszeudo-nosztalgiával átítatott szülőföld-patetizmusa és Tanyaszínház-szentimentalizmusa - a címe sugallta előzetes elvárás, prekonceptió ellenére - nem reked meg a közepszerűség és a vidékiség szintjén, noha alaptémáját és eszközeit tekintve (a sokszor szájbarágós társadalom- és különböző eszmekritikájával, a dalbetétek gyakori kínrímeivel) könnyen nevezhetnénk elsőre provinciálisnak. Ráadásul maga az alkalmi drámaszöveg is sok helyen eklektikus, akárcsak Puskás rendezése, de mindez elfogadható, mert maga a forma, az eszköz és a stílus nagyon is szándékolt, hiszen a reflektált kor, a világ is eklektikus és zavaros. (Nem beszélve arról, hogy a Tanyaszínház mindenkire szól, így a szájbarágás is megbocsájtható - ha kell egyáltalán bármit is megbocsájtanunk.)

Noha első látásra egy könnyed, szórakoztató és minden nagyobb fáradság nélkül interpretálható zenés-énekes-táncos darabbal tájolt idén a Tanyaszínház, éppen szándékolt eklekticizmusa, nyers társadalombíráló, közhelyes vagy éppen szentimentális szólamai illetve az ezekhez kapcsolódó *aranykor-érintetlen természet-tanyaszínházi tradíció* utáni nosztalgia és ennek gyors kikacagása, fricskázása miatt bizonyos



PORT.hu

„Pedig attól tartok, baj van, és most meg fogom tudni, hogy mekkora.”



értelembe zavart is okoz. Pedig értéke többek között ebben az állandó zavarkeltésben és az ezzel összefüggésben levő többrétegűségben érhető tetten. Ez utóbbi a *Mérföldkö* metaszintjeire vonatkozik: az alapvetően dichotómiákkal dolgozó darab narratívájába, a világnézetek egymással való ütköztetésébe a kamerás-riporter jelenetek (melyek néhányszor a közönséggel szemben levő nagy vászonra vetülnek ki) valamint a színházra és a befogadásra vonatkozó szövegrészek mellett többnyire okos megoldásokkal, tehát kellő rafináltsággal belecsúsznak a tanyaszínház utalások.



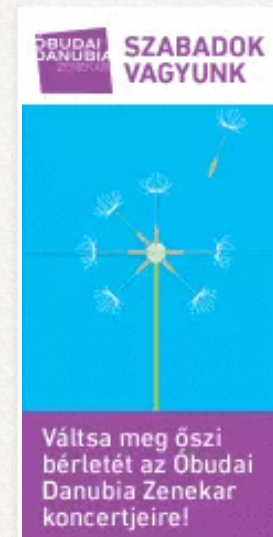
A két szembenálló eszményt egyébként a középkori misztériumjátékból kölcsönzött és a bibliai vonatkozásokat erősítő, az előadásban csöppet sem drámai hősként jellemzett főszereplő, Jéder Manfréd - aki a papírkártyát virtuálisra cserélt, számítógépes játékfüggőségében megőrült, majd megvilágosodott, saját hazájában lett próféta, egyfajta modern Jézus-figura - és fia képviselik. Míg az előbbi a civilizációval való leszámolást, a természetiséget valamint az anyaföldhöz való ragaszkodást hangoztatja, addig utóbbi éppen a haladást, fejlődést, gyökértépést.

Ezek az allúziók, metareflexiók, szimbólumok erősítik a zavarkeltő, kissé *szentis*, kicsit patetikus vonalat is, különösen például (hogy csak egyet említek) a korábban a Szent-kórus által előadott, majd a darab záródalában is elhangzó következő sorok: „Húzták régiek házukat szekéren, / Hátukon csigaként vonszolva / egészen Becsére / Lábukat lejárta caplattak egynyári porban / Morzsákat ültetve a nagy magyar sorsba. / Hátha kikel. / Ették is rendesen mételyek / Kékek és rondák, / Rágták is kedvetlen kételyek / Mint káposzta torzsát / Életük.” Zavaros kép az egyébként szépen alliteráló „kedvetlen kételyek”, és mindenképp zavarba ejtő a „nagy magyar sors”, különösen a Jugoszlávia szétesését és a balkáni vérengzéseket taglaló, majd a vajdasági magyaroknak maradt falvakat felsoroló dallal. Ám jubileumról és nosztalgiairól szól, na meg az ironiáról (hiszen ez a nagy magyar sors nemcsak a

dalban, hanem az egész előadásban is fanyarrá válik) - így a lehúzott gatyák, a szalonna-táskák, a **Bakos Árpád** zenéjére biciklikkel mozgó Gyenes-fitness mellett ütősen tud szólni, különösen azzal együtt, hogy minden faluromantikába berepülő „tétova bomba”, a tanyaszínház ősök morzsahagyásai ellenére működik a jelenlét.

A *Mérföldkö* azon túl, hogy egy zavaros kort, a tradíció és progresszió közötti választást helyezi előtérbe, a tanyások létezését és önmagukra ismerését is kihangsúlyozza. A traktorral berobogó fiú és a Tanyaszínház emblémájával letakart szekeret behúzó apa (mely szekér egy korábbi tanyaszínházos előadás, a *Hegedűs a háztetőn* egyik kelléke volt), a megidézett „tanyás” apák és fiaik között felkiált: „Mi akkor is itt vagyunk.”

This content requires the Flash Player.
[Download Flash Player.](#)
Already have Flash Player? [Click here.](#)



A Puskás Zoltán korábbi rendezéseire is jellemző, a finomkodást és finom eszmeiséget kerülő, provokatív, exhibicionista látványvilág és show-szerű építkezés hihetetlenül jól illeszkedik Gyarmati Kata drámaszövegéhez, a techinkai vívmányokkal felszerelt (egyre jobban kiberg-) világhoz illetve a hirtelen felébredő, megvilágosodó, de ugyanúgy tévelygő ember értékkereséséhez, és hűen, valamint kellő iróniával imitálja a kereskedelmi csatornák butító műsorait. Habár a Till Attilát és Liptay Claudiát utánzó narrátorok/konferansziék/műsorvezetők nyitószövegében elhangzik, hogy nem összefüggő történetet tárnak a nézők elé, és feladatuk mindössze a jelenetek közötti átvezetés, a kapcsolat megteremtése lenne, a jelenlétükkel kezdődő és végetérő jelenetek valójában nagyon is szervesen kapcsolódnak egymáshoz.




A képek forrása: Tanyaszínház

A mostani Tanyaszínház által előadott, a Tanyaszínház múltjára és jelenére kellőképpen reflektáló, eszméket ütköztető darab erős gondolati egységet, világosan kirajzolódó út-, érték- és megélhetéskeresést, végül -megtalálást, illetve az ősökkel, a Tanyaszínház-szentsimentalizmussal való kellően fiatalos elbánást és egészséges viszonykialakítást is jelent. Hiszen a már idézett Szent-kórusdal a helykeresésre is választ ad: míg korábbi változatának zárszava a *hol* volt, addig a lerakott (ténylegesen is elhelyezett) *Mérföldkő* az *itt* helyhatározószóval végződik. „De / Most mi vagyunk / Mert / itt van nekünk / ott van nekünk / hol van nekünk / tanyánk és házunk, / Itt! Itt! Itt!”

Szerző: Bencsik Orsolya

 **Tetszik** 8 személy kedveli ezt [Regisztrálj](#), hogy megnézd, mi tetszik az ismerőseidnek.

 **Címkék:** Gyarmati Kata, Magyar Attila, Puskás Zoltán, Tanyaszínház

Cím: Mérföldkő

Szerző és dramaturg: Gyarmati Kata

Rendező: Puskás Zoltán

Zeneszerző: Bakos Árpád

Fény és hang: Biacsi Endre

Plakátterv: Markulik Balázs

Jelmez: Ledenjak Andrea

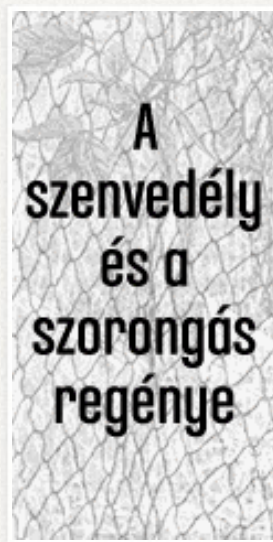
Fő koordinátor: Magyar Attila-Öcsi

Szereplők: Antóci Dorottya, Asztalos Géza, Baráth Attila, Berta Csongor, Blaskó Lea, Czumbil Orsolya, Dévai Zoltán, Fekete Réka-Thália, Fülöp Tímea, Gombos Dániel, Hajdú Tamás, Hegedűs Anikó, Kucsov Borizs, László Judit, Lőrincz Tímea, Lőrincz Rita, Molnár Gábor Nóra, Nagybonyi Emese, Nešić Máté, Papp Arnold, Pálffy L. Péter, Rutonić Róbert, Virág György

[Vissza a tetejére](#)

[A cikk küldése e-mailben](#)

This content requires the Flash Player. [Download Flash Player](#). Already have Flash Player? [Click here](#).



Magunkról - Üzenet a Szerkesztőknek - Partnereink

Revizor ^{Plusz} - Színház - Zene - Könyv - Film - Gyerek - Képző - Tánc - Fesztivál - Üzen a Szerk. - Keresés

Minden jog fenntartva. 2007. Revizoronline.com - Médiaajánlat - Impresszum - Szerzői jogok

design & development **naiaad**

